

Cartera d'actuacions de promoció de salut i prevenció en l'entorn educatiu

Curs 2024-25

Relació d'actuacions dissenyades per a oferir-les en els centres educatius amb la finalitat d'informar, formar i desenvolupar competències de salut en la comunitat educativa.

**GENERALITAT
VALENCIANA**

1 d'octubre 2024

OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE

<p>4 Fi de la pobresa Més de 10 persones viuen amb menys de 2 dòlars al dia</p>	<p>2 Fam zero 1 de cada 9 persones té una alimentació insegura</p>	<p>3 Salut i benestar Més de 5 milions de nens moren cada any a causa de la manca de cura sanitària</p>	<p>4 Educació de qualitat Més de 260 milions de nens i adolescents no van a l'escola</p>	<p>5 Igualtat de gènere Per cada 15 que guanya un home, una dona guanya 9,775</p>	<p>6 Aigua neta i sanejament 2 de cada 10 persones no tenen accés a aigua potable</p>
<p>7 Energia assequible i no contaminant 5.200 milions de persones dependrien de la fòssil i el carbó per cobrir el 70% de les seves necessitats energètiques</p>	<p>8 Treball decent i creixement econòmic Més de la meitat dels treballadors té una feina no regulada</p>	<p>9 Indústria, innovació i infraestructura Una tercera part de la població mundial no té accés a serveis de banda ampla mòbil</p>	<p>10 Reducció de les desigualtats El 20% dels nens més pobres té fins a tres vegades més possibilitats de morir abans dels cinc anys</p>	<p>11 Ciutats i comunitats sostenibles Les ciutats ocupen el 3% de la terra, però representen el 70% del consum d'energia</p>	<p>12 Producció i consum responsables Si la població mundial superés els 10.000 milions, necessitariem l'equivalent a tres planetes per mantenir el nostre estil de vida</p>
<p>13 Acció pel clima Les emissions mundials de diòxid de carboni (CO₂) han augmentat quasi un 50% des del 1990</p>	<p>14 Vida submarina Més de 3.000 milions de persones dependem dels oceans com a font principal de proteïnes</p>	<p>15 Vida d'ecosistemes terrestres Cada any desapareixen 13 milions d'hectàrees de boscos</p>	<p>16 Pau, justícia i institucions sòlides Cada any 30 milions de nens en edat escolar no van a l'escola i 100 milions no tenen un conflicte</p>	<p>17 Aliances per a assolir els objectius L'ajuda global per al desenvolupament va disminuir al 2017</p>	<p>OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE</p>

Promoció de la salut i prevenció de la malaltia: serveis en l'entorn educatiu

La Llei 10/2014, de 29 de desembre, de salut de la Comunitat Valenciana, especifica en l'article 56, que:

1. *“La conselleria competent en matèria de sanitat, en col·laboració amb les conselleries competents en matèria d'educació i atenció a les persones menors d'edat, desenvoluparà programes educatius i formatius dirigits a les famílies, les persones menors d'edat, el personal docent i el personal sanitari, entre altres, per a promoure l'adquisició d'hàbits saludables i la prevenció de malalties. Aquests programes garantirán que la informació i les eines dirigides a les persones menors d'edat siguen adequades a totes les orientacions sexuals.”*
2. *“S'atendran de manera específica els problemes de salut que incideixen de manera específica en l'adolescència, relacionats sobretot amb hàbits de salut, conductes de risc, conductes addictives, problemes de salut mental i trastorns de la conducta alimentària, així com trastorns de les relacions afectivosexuals, prevenció d'infeccions de transmissió sexual i prevenció d'embarassos no desitjats.”*

A més, afegim que en la prevenció en matèria de drogodependències (art. 62.6): *“Serán prioritàries les actuacions preventives i de promoció de salut en l'àmbit familiar, comunitari i educatiu, que hauran de coordinar-se per a implicar tots els agents socials intervinents com ara la família, l'escola, associacions, xarxes locals i altres.”*

La Cartera d'actuacions en l'entorn educatiu és una relació d'actuacions de promoció de la salut i prevenció de la malaltia que s'han dissenyat de manera assumible per a executar-les en l'àmbit dels centres educatius. La seua difusió pretén informar i oferir l'oportunitat de fomentar ambients i comportaments relacionats amb la salut a la comunitat educativa utilitzant els actius de salut del seu entorn més pròxim.

Este document que des de la Generalitat es dirigeix a l'àmbit educatiu, descriu activitats oferides col·laborativament per la Conselleria de Sanitat, la Conselleria d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Aigua, Presidència, en coordinació amb la Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació, fet que garanteix una integració adequada en els projectes educatius dels centres. En l'edició del present curs acadèmic, es pretén estimular la participació en la *Xarxa de Centres Educatius Promotors de Salut (Xarxa EduSalut)*, que representa l'empoderament i la implementació adaptada de la salut en la comunitat educativa, continuar aprofundint en la incorporació d'un programa basat en el canvi de la cultura alimentària (*SchoolFood4Change -SF4C-* ; *Enfocament Integral de l'Alimentació en tota l'Escola*) en els centres escolars amb nous enfocaments de treball per la salut. Des d'ací es vol animar els centres educatius a implantar-la per a fer de la salut una competència educativa fonamental, d'acord amb els objectius de l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible.

ÍNDIX

1. CENTRES EDUCATIUS PROMOTORS DE SALUT	
1.1. Centres educatius que reforcen el seu compromís per a constituir-se com a entorn saludable per a viure, aprendre i treballar (OMS)	5
2. SALUT BUCODENTAL	
2.1. Educació per a la salut bucodental	6
2.2. Revisions de la salut bucodental.....	7
3. INTERVENCIÓ EN EDUCACIÓ SEXUAL (PIES)	
3.1. Tallers d'educació en salut sexual.....	8
4. PREVENCIÓ DEL CONSUM DE DROGUES I ADDICCIONS	
4.1. "CONSTRUEIX EL TEU MÓN"	9
4.2. "UNPLUGGED"	10
4.3. "PROGRAMA 12-16"	11
4.4. "PASSA LA VIDA"	12
4.5. "¿QUÈ ET JUGUES?"	13
4.6. "EXPOSICIÓ ITINERANT: DE QUÈ VAN ELS JOVES? DE QUÈ VAN LES DROGUES?"	14
4.7. "BRÚIXOLA"	15
4.8. "CONTES PER A CONVERSAR"	16
4.9. "REPRENGUEM L'ALCOHOL"	17
4.10 "JOC DE CLAUS"	18
5. DISMINUCIÓ DE CONSUM DE TABAC	
5.1. Concurs europeu "Classes sense fum"	19
5.2. Aula virtual Sense Fum	20
6. AVALUACIÓ DE L'OFERTA ALIMENTÀRIA EN CENTRES ESCOLARS	
6.1. Revisió de menjadors escolars.....	21
7. PROMOCIÓ DEL CONSUM DE FRUITES, HORTALISSES I LLET EN CENTRES ESCOLARS	
7.1. Distribució de fruites i hortalisses, de temporada, acompanyades de mesures per a l'adquisició d'hàbits alimentaris saludables.....	22
7.2. Distribució de llet i productes lactis acompanyats de mesures per a l'adquisició d'hàbits alimentaris saludables.	23
8. PROJECTE EUROPEU PER A UNA ALIMENTACIÓ SALUDABLE I SOSTENIBLE (SchoolFood4Change)	
8.1. Enfocament integral de l'alimentació en tota l'escola	24
9. MOBILITAT ACTIVA I SEGURA A L'ESCOLA	
9.1. Camins segurs, saludables i sostenibles a l'escola	25
10. PROMOCIÓ DE L'ACTIVITAT FÍSICA I L'ESPORT BENEFICIOSOS PER A LA SALUT	
10.1. Projecte d'esport, activitat física i salut (PEAFS)	26
10.2. Esport a l'escola	27
10.3. Aula ciclista	28
ANNEXOS	
Annex I. Adreces d'interés	30
Annex II. Relació de Centres de Salut Pública (CSP)	31
Annex III. Relació d'Unitats de Prevenció Comunitària en Conductes Addictives (UPCCA)	34

PROGRAMA

1. CENTRES EDUCATIUS PROMOTORS DE SALUT

1.1. Centres educatius que reforcen el seu compromís per a constituir-se com a entorn saludable per a viure, aprendre i treballar (OMS)

Introducció/Justificació	Un centre educatiu promotor de salut és aquell que aborda la salut amb un enfocament integral. Això és, treballa per a oferir ambients afavoridors de la salut i el benestar de la comunitat educativa, es constitueix com un entorn físic i social saludable, incorpora habilitats i competències individuals de salut i es vincula amb els serveis de salut pròxims i amb la seua comunitat.
Destinatari	Centres docents i la seua comunitat educativa.
Grup d'edat diana	Tota la comunitat educativa: alumnat, famílies, professorat i, personal d'administració i serveis.
Nivell educatiu	Educació Infantil, Primària i Educació Secundària.
Descripció de l'activitat	<p>L'escola promotora de salut intervé per a millorar la salut de l'alumnat, el personal del centre, les famílies i els membres de la comunitat i, treballa amb els líders de la comunitat per a ajudar-los a comprendre com pot contribuir l'escola a la salut i a l'educació. És un projecte que ha d'acceptar i assumir el consell escolar del centre educatiu perquè és imprescindible la implicació de professionals de la salut, el professorat, l'alumnat, les famílies i els líders de la comunitat en la tasca de fomentar la salut.</p> <p>Requisits per a desplegar-lo</p> <ul style="list-style-type: none"> - Determinar l'estat de situació i les necessitats (normatives, sentides i manifestades per la comunitat educativa) i incorporar el valor salut (concepció holística) en les estratègies educatives. - Consens amb la comunitat educativa del model de treball de promoció de la salut en el qual els serveis sanitaris assumisquen un rol assessor en temes de salut. - Propiciar un desplegament normatiu que done suport a les accions. - Disseny, amb participació multidisciplinària, de les intervencions específiques per a cada aspecte de salut, etapa formativa i destinatari (alumnat, famílies, professorat). - Formació dels professionals que hi hagen de participar. - Establiment d'un sistema d'avaluació.
Materials	<p>Guia d'Escoles promotores de salut (Ministeri de Sanitat i Ministeri d'Educació, Formació Professional i Esports, 2023): https://www.sanidad.gob.es/areas/promocionPrevencion/entornosSaludables/escuela/docs/guia_EscuelasPromotorasdeSalud.pdf</p> <p>Curs MOOC: ferramenta actualitzada per a l'alfabetització en salut entorn de la promoció i consolidació d'hàbits saludables, fomentats des de l'àmbit educatiu, dirigida tant als membres de la comunitat educativa com a altres agents implicats en la promoció de la salut: Escuelas Promotoras de Salud Formacion abierta INTEF</p> <p>Una Guia metodològica per a transformar-se en escola promotora de salut. Manual escolar en línia de SHE (SHE School Manual 2.0), edició 2020: https://www.schoolsforhealth.org/sites/default/files/editor/health-promoting-school/spanish-she-school-manual-2-0.pdf</p> <p>Materials per a docents. Aprendre sobre salut i promoció de la salut a les escoles. Conceptes claus i activitats. Edició 2019. https://www.schoolsforhealth.org/sites/default/files/materials-for-teachers-2019-spanish.pdf</p>
Idioma	Castellà
Contacte	<p>Centres de Salut Pública del seu àmbit geogràfic (Annex II).</p> <p>Conselleria de Sanitat. Direcció General de Salut Pública (promociosalut_sp@gva.es).</p>
Més informació	Durant el curs 2024-25 estaran disponibles els materials d'implementació i es disposarà de formació per a posar en pràctica el programa en els centres educatius.
Avaluació	Grup de treball de promoció de salut en l'entorn educatiu. Conselleria de Sanitat.

PROGRAMA	SALUT BUCODENTAL
ACTIVITAT	2.1. Educació per a la salut bucodental
Introducció/Justificació	<p>Les malalties orals:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Són molt freqüents i augmenten amb l'edat. Prevalença de càries del 40,5 % amb 6 anys, el 32,6 % amb 12 anys i el 45,3 % amb 15 anys a la Comunitat Valenciana, en 2018. • Solen iniciar-se en la infància: les dents són més vulnerables quan ixen (esmalt immadur) i en l'edat escolar té lloc l'aparició de dents definitives (de 6 a 14 anys). • Tenen un gran impacte negatiu en la qualitat de vida de les persones: afecten en aspectes del llenguatge (dificulten la pronunciació de paraules) i el rendiment escolar (per les molèsties dentals o el dolor). Interfereixen en l'alimentació i afecten l'autoestima i el desenvolupament emocional (somriure, halitosi...). • Poden previndre's amb hàbits d'alimentació i higiene dental adequats i amb el contacte freqüent de les dents amb fluor a les concentracions establides.
Destinatari	Alumnat
Grup d'edat diana	3-14 anys
Nivell educatiu	Educació Infantil, Educació Primària, 1r-2n ESO i Educació Especial.
Descripció de l'activitat	<p>De manera general i per a tots els cicles educatius: es proposa que es treballen dins del currículum els temes d'alimentació saludable i no cariogènica i la higiene dental (raspallada amb pasta fluorada amb almenys 1.000 ppm).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Taller de raspallada: en el present curs escolar es realitzarà almenys una vegada per any en cadascun dels cursos de segon cicle d'Educació Infantil i Educació Primària (Fitxa explicativa 1: Taller raspallat dental aula 2024 (gva.es)) Es fomentarà el compliment de la pràctica de la raspallada: al col·legi, amb l'ajuda dels docents facilitant-los informació i material i, a casa, amb l'ajuda de la família. 2. En centres docents amb població amb major risc de càries dental¹: <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Raspallada supervisada diària en Educació Infantil. Es proporcionaran 3 raspalls per alumne/a i any i pasta dental fluorada (1000 ppm) per a utilitzar-los a l'aula, segons el que permeten les circumstàncies. Es fomentarà el compliment de la pràctica de la raspallada a casa amb l'ajuda de la família (vegeu la fitxa explicativa: Fitxa explicativa 2. Raspallat supervisat diari 2024 (gva.es)) 2.2. Taller experiencial amb les famílies sobre prevenció de càries (alimentació saludable i no cariogènica i higiene dental) amb 2 activitats al llarg del curs en segon cicle d'Educació Infantil, Primària i 1r i 2n d'ESO (Fitxa explicativa 3. Taller experiencial amb les famílies 2024 (gva.es)) -Lloc: espais comunitaris (col·laboració amb l'Administració local, entitats, etc.). -Responsable: professorat (educació informal). -Suport tècnic amb provisió de materials de suport i la col·laboració del centre de Salut Pública que actua de via de coordinació dels recursos sanitaris: equips d'Atenció Primària, unitats de Salut Bucodental (USBD), recursos municipals, etc., dirigits a desenvolupar aquestes actuacions. <p>Tots els centres docents es consideren participants en el programa excepte negativa expressa del consell escolar.</p> <p>La persona responsable del Programa de salut bucodental del centre docent, o en qui delegue la direcció del centre, formalitzarà les activitats realitzades en el formulari informatitzat en la pàgina web de la Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació en els períodes en què aquesta obri la possibilitat de registre per a cada curs escolar:</p> <p>Es registrarà l'activitat en el formulari informatitzat, amb independència de la manera com es realitze (activitat pràctica o teòrica). Col·laboració amb altres entitats - Innovación Educación - Generalitat Valenciana (gva.es)</p>
Materials	Recursos didàctics externs o propis del programa com ara la Guia del professorat d'Educació Primària, cartells, dossier de presentació del programa en centres docents, estudis epidemiològics de salut bucodental en població infantil de la Comunitat Valenciana (1991, 1998, 2004, 2010, 2018), raspalls dentals infantils i pasta dental fluorada.

¹ Es considera centres docents amb alumnat amb major risc de càries dental, als centres docents d'educació especial, centres docents amb alt percentatge d'alumnat amb necessitats de compensació de desigualtats o amb elevat percentatge de derivació a les USBD en l'exploració oral de l'alumnat de l'últim curs d'Educació Infantil.

Idioma	Valencià - Castellà
Contacte	Centre de Salut Pública corresponent (annex II) – Direcció General de Salut Pública - Conselleria de Sanitat.
Més informació	Direcció General de Salut Pública (gva.es)
Avaluació	Avaluació de participació i cobertura. Direcció General de Salut Pública.

PROGRAMA 2. SALUT BUCODENTAL

ACTIVITAT 2.2. Revisions de la salut bucodental

Introducció/Justificació	<p>Les malalties orals, especialment la càries, són una de les malalties cròniques més prevalents en la infància.</p> <p>La detecció precoç de riscos o de problemes de salut oral és imprescindible per a previndre o detindre la progressió de malalties bucodentals.</p> <p>Al voltant dels sis anys apareix la primera dent definitiva (el “molar dels sis anys”, amb variacions fisiològiques interindividuals), i la presència de càries en dentició temporal és un predictor de presència de càries en dentició definitiva.</p>
Destinataris	Alumnat
Grup d'edat diana	5 anys i en població amb major risc de càries dental de 3 a 5 anys
Nivell educatiu	Educació infantil només al darrer curs (5 anys). En població amb major risc de càries dental , als tres cursos del 2n cicle d'Educació Infantil (3, 4, 5 anys).
Descripció de l'activitat	<p>El/la professional sanitari realitza les revisions orals a l'aula o espai assignat pel centre docent, i deriva a la unitat de Salut Bucodental l'alumnat que es considera necessari per riscos o problemes de salut oral (fitxa explicativa 4: Revisió oral en centres docents).</p> <ol style="list-style-type: none"> En centres docents amb població amb major risc de càries dental: revisió oral per part de la unitat de Salut Bucodental (USBD) en els 3 cursos d'Educació Infantil (3, 4 i 5 anys). En centres docents SENSE població amb major risc de càries dental: revisió oral per part de la USBD en l'últim curs d'Educació Infantil (5 anys). <ul style="list-style-type: none"> - Responsable en els dos casos: USBD. - Suport tècnic: centre de Salut Pública que actua de via de coordinació dels recursos sanitaris: equips d'Atenció Primària, USBD.
Materials	<p>Carta informativa de la revisió oral i document d'autorització i resultats de l'exploració (per a les famílies).</p> <p>S'ompli un document d'autorització de cada alumne/a per a la família amb el resultat de la revisió oral.</p>
Idioma	Valencià - Castellà
Contacte	Centre de Salut Pública corresponent (annex II) – Direcció General de Salut Pública - Conselleria de Sanitat.
Més informació	Direcció General de Salut Pública (gva.es)
Avaluació	Avaluació de participació i cobertura per part de la Direcció General de Salut Pública.

PROGRAMA	3. INTERVENCIÓ EN EDUCACIÓ SEXUAL (PIES)
ACTIVITAT	3.1. Tallers d'educació en salut sexual
Introducció/Justificació	<p>L'educació sexual en l'entorn educatiu és considerada pels principals organismes internacionals una àrea d'acció crucial per a la millora de la salut sexual i reproductiva de la població, incloent-hi l'Organització Mundial de la Salut (OMS) i el Parlament Europeu.</p> <p>El Programa d'intervenció en educació sexual (PIES) té com a objectiu general l'educació en valors que promocien una vivència positiva de la sexualitat i uns comportaments concordes amb les opcions més saludables.</p>
Destinatari Grup d'edat diana Nivell educatiu	<p>Població escolar 12-14 anys 1r i 2n d'ESO.</p>
Descripció de l'activitat	<p>L'aplicació per a aquest curs 24/25 constarà dels següents continguts mínims extrets de la guia PIES:</p> <p>1r ESO: continguts</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Què és la sexualitat? (act. 1.1) 1.2. Identitat sexual i identitat de gènere (act. 1.2) 1.3. Els drets sexuals de les persones (act. 2.1) 1.4. Sexualitat i riscos (act. 3.2) <p>2n ESO: continguts</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 Valorant les nostres creences en sexualitat. Desmuntant mites (act. 3.1) 1.2 Valore el risc i decidisc: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Concepció i anticoncepció (act. 3.3 i 3.4) ▪ Infeccions de transmissió sexual (ITS) (act. 4.4) ▪ Internet i les xarxes socials com a possible font de riscos (act. 4.2) <p>Aquestes activitats per a 1r i 2n de l'ESO seran dutes a terme per personal format en PIES, al llarg de dues sessions de 50 minuts en cadascun dels cursos, que podran ser separatament o en una sessió única de 100 minuts.</p>
Materials	<p>Els continguts dels tallers desenvolupats a l'aula es troben en la Guia didàctica del programa PIES: https://ceice.gva.es/doc/162783553/162784556/programa_PIES_cas.pdf/4b753928-d59f-4fa9-96a2-1c821efd1597</p>
Idioma	Valencià - Castellà
Contacte	La coordinació d'aquestes activitats la duran a terme els diferents centres de Salut Pública (annex II).
Més informació	<p>Per a més informació, es recomana consultar les referències següents, entre altres:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organització Mundial de la Salut. Recomanacions de l'OMS sobre salut i drets sexuals i reproductius dels adolescents. Ginebra: OMS; 2019. Disponible en: https://www.who.int/es/publications/i/item/9789241514606. • Organització Mundial de la Salut. Global Strategy for Women's, Children's and Adolescents' Health 2016-2030. Ginebra: OMS; 2015. Disponible en: https://data.unicef.org/resources/global-strategy-womens-childrens-adolescents-health/. • World Health Organization Regional Office for Europe. Action plan for sexual and reproductive health: towards achieving the 2030 Agenda for Sustainable Development in Europe – leaving no one behind. Copenhagen (Dinamarca): OMS/Europa; 2016. Disponible en: https://www.who.int/europe/publications/i/item/EUR-RC66-13. • Resolució del Parlament Europeu, de 24 de juny de 2021, sobre la situació de la salut i els drets sexuals i reproductius en la Unió, en el marc de la salut de les dones. Disponible en: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0314_ES.html. • United Nations Population Fund, Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights and Danish Institute for Human Rights. Reproductive rights are human rights: A handbook for national human rights institutions. Nova York: UNFPA, OHCHR and Danish Institute for Human Rights; 2014. Disponible en: https://www.ohchr.org/sites/default/files/NHRIHandbook.pdf.

PROGRAMA	4. PREVENCIÓ DEL CONSUM DE DROGUES I ADDICCIONS
MATERIAL DE SUPORT	4.1. CONSTRUEIX EL TEU MÓN Desenvolupament afectiu, hàbits saludables, educació en valors i conformació d'actituds contra el consum de drogues

Introducció/Justificació	Programa audiovisual estructurat que permet abordar a l'aula de manera sistemàtica les variables que poden actuar com a factors de protecció contra la consolidació de l'abús de drogues. Els seus objectius estan encaminats a retardar l'edat d'inici del consum de tabac, alcohol i drogues il·legals, així com a reduir-ne el consum. El seu contingut s'adreça fonamentalment a contribuir al desenvolupament afectiu, intel·lectual i social de l'alumnat, fet que permet adequar les activitats proposades a les característiques dels alumnes.
Destinataris	Alumnat
Grup d'edat diana	3-16 anys
Nivell educatiu	Educació Infantil, Primària, Educació Secundària Obligatòria i Formació Professional Bàsica
Descripció de l'activitat	<p>Es basa en una metodologia IVAC (investigació, visió, acció i canvi) que parteix d'un model d'aprenentatge actiu, desenvolupat per la Danish School of Education (Universitat d'Aarhus) per a l'ensenyament-aprenentatge dels diferents continguts de l'educació per a la salut. El procés d'aprenentatge proposat per l'enfocament IVAC té com a finalitat la participació i l'acció de l'alumnat.</p> <p>S'ofereixen eines destinades a desenvolupar quatre àrees clau per a la formació integral de l'individu: l'afectivitat, el pla cognitiu, el social i la competència.</p> <p>Aquestes àrees de treball es concreten en una proposta de 6 activitats per curs + 3 activitats complementàries.</p>
Materials	Disponibles registrant-se en https://www.campusfad.org/construye-tu-mundo/registro/
Idioma	Castellà
Contacte	UNITAT DE PREVENCIÓ COMUNITÀRIA DE CONDUCTES ADDICTIVES (UPCCA) de referència (Annex III).
Més informació	Servei d'Addiccions. Direcció General de Salut Pública. Conselleria de Sanitat (prevencion_drogodependencias@gva.es)
Avaluació	Conselleria de Sanitat . Direcció General de Salut Pública. Servei d'Addiccions

PROGRAMA	4. PREVENCIÓ DEL CONSUM DE DROGUES I ADDICCIONS
ACTIVITAT	4.2. UNPLUGGED Prevenió del consum de drogues i habilitats sociopersonals

Introducció/Justificació	Programa de prevenció escolar d'abús de drogues basat en l'evidència, dirigit a alumnat de 12 a 14 anys. Promou el desenvolupament de competències per a afrontar en les millors condicions les influències socials que afavoreixen el consum de drogues en adolescents.
Destinatari	Alumnat
Grup d'edat diana	Edats compreses entre 12 i 14 anys
Nivell educatiu	Educació Secundària Obligatoria, Formació Professional Bàsica i cicles formatius de grau mitjà.
Descripció de l'activitat	El programa es configura en 12 sessions, agrupades en tres àrees: habilitats per a la vida, informació sobre les drogues i el qüestionament de la percepció normativa.
Materials	Consta de Manual del professorat i Quadern de treball individual. A més, un qüestionari d'avaluació previ i posterior. Aquests materials es distribueixen a cada una de les unitats de prevenció comunitària en conductes addictives (UPCCA).
Idioma	Valencià - Castellà
Contacte	UNITAT DE PREVENCIÓ COMUNITÀRIA DE CONDUCTES ADDICTIVES (UPCCA) de referència (Annex III).
Més informació	Servei d'Addiccions. Direcció General de Salut Pública. Conselleria de Sanitat (prevencion_drogodependencias@gva.es)
Avaluació	Conselleria de Sanitat. Direcció General de Salut Pública. Servei d'Addiccions

PROGRAMA	4. PREVENCIÓ DEL CONSUM DE DROGUES I ADDICCIONS
ACTIVITAT	4.3. PROGRAMA 12-16 Prevenió universal base per a la detecció de grups de risc o individus vulnerables
Introducció/Justificació	Programa desplegat en el marc d'educació per a la salut per a aplicar en un entorn escolar, des del punt de vista de reducció de la demanda principalment, ja que té com a objectius retardar l'edat d'inici de consum de tabac, alcohol i cànnabis, i/o reduir-ne el consum entre els i les alumnes d'Educació Secundària Obligatoria (ESO) de la ciutat d'Alacant, així com augmentar la percepció de risc de consum de drogues.
Destinatari	Alumnat
Nivell educatiu	Educació Secundària Obligatoria i Formació Professional Bàsica
Grup d'edat diana	12-16 anys
Descripció de l'activitat	<p>La proposta del programa és desenvolupar a l'aula habilitats cognitives i reflexives, l'empatia cap a altres iguals, treballar amb la família estils educatius saludables, formar els professors per a capacitar-los en el desenvolupament d'activitats preventives a l'aula i en el seu possible paper com a adults de referència per a un alumne en situació de risc, i aconseguir un compromís del centre educatiu per a implicar-se en el procés de socialització i desenvolupament de factors protectors dels seus alumnes.</p> <p>Amb una duració total de quatre hores lectives, al llarg dels quatre cursos de l'ESO, el programa recopila diverses activitats per a fer en tutories, amb tècniques dinàmiques i interactives, i es faciliten materials i recursos dinàmics. Inclou, a més, materials i recursos didàctics per a l'alumnat que serveixen de record i reforç del que s'ha treballat, grups formatius per a pares i mares en prevenció de les drogodependències, protocols d'avaluació, així com una orientació de treball transversal perquè es reforcen els objectius des de diferents assignatures.</p>
Materials	La guia didàctica que inclou les activitats per a l'aula està disponible en el web de l'Ajuntament d'Alacant: https://www.alicante.es/sites/default/files/documentos/documentos/programa-12-16-prevencion-drogodependencias-actividades-e-informacion/pdf-web-programa-prevencion.pdf .
Idioma	Castellà/Valencià
Contacte	UNITAT DE PREVENCIÓ COMUNITÀRIA DE CONDUCTES ADDICTIVES (UPCCA) de referència (Annex III).
Més informació	WEB Ajuntament d'Alacant: https://www.alicante.es/es/contenidos/programa-12-16 . Servei d'Addiccions. Direcció General de Salut Pública. Conselleria de Sanitat (prevencion_drogodependencias@gva.es)
Avaluació	Conselleria de Sanitat. Direcció General de Salut Pública. Servei d'Addiccions

PROGRAMA	4. PREVENCIÓ DEL CONSUM DE DROGUES I ADDICCIONS
ACTIVITAT	4.4. PASSA LA VIDA Prevenió del consum de cànnabis
Introducció/Justificació	Programa de prevenió del caràcter específic dirigit a reduir les actituds cap al consum de cànnabis en adolescents, així com influir sobre la norma social subjectiva respecte d'aquest consum i sobre el control percebut.
Destinataris	Alumnat i àmbit comunitari
Grup d'edat diana	Adolescents entre 15 i 18 anys
Nivell educatiu	4t ESO, Batxillerat i cicles formatius
Descripció de l'activitat	<p>El programa "Passa la vida" es basa en un audiovisual que recull un conjunt de fragments de la història d'Alex i Salva, dos joves de dèsset anys, sobre el que esperen del consum de drogues (especialment el cànnabis) i del que aquestes els ofereixen. Els continguts giren al voltant de tres eixos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - L'efecte que el consum de drogues té sobre l'evasió dels problemes. - L'efecte que el consum de drogues té sobre la diversió. - L'efecte que el consum de drogues té sobre la facilitat per a establir relacions i "fer grup". <p>El programa es configura en 5 capítols de 5 o 6 minuts de duració cadascun pensats per a desenvolupar 5 sessions d'intervenció de 50 minuts (5 o 6 minuts de duració per capítol).</p>
Materials	<p>Disponibles en: https://cappyc.eu/es/spain-docs</p> <ul style="list-style-type: none"> - 5 curts cinematogràfics. - Guia didàctica o d'utilització que inclou un conjunt de cinc activitats que relaten de manera detallada els objectius de cada sessió (en funció dels capítols de l'audiovisual) i el seu procediment de realització, amb claus per a assegurar la qualitat i l'eficàcia d'aquesta. - Escala de mesurament de la intenció de consum de cànnabis CUIQ. Validada en el marc del projecte CAPPYC, finançat per la Comissió Europea, es tracta d'una escala breu de 15 ítems destinada a mesurar actituds cap al consum de cànnabis, norma subjectiva, capacitat percebuda de control de la conducta i intenció de consum, per a poder avaluar l'efectivitat del programa "Passa la Vida".
Idioma	Castellà
Contacte	UNITAT DE PREVENCIÓ COMUNITÀRIA DE CONDUCTES ADDICTIVES (UPCCA) de referència (Annex III).
Més informació	Servei d'Addiccions. Direcció General de Salut Pública. Conselleria de Sanitat (prevencion_drogodependencias@gva.es)
Avaluació	Conselleria de Sanitat. Direcció General de Salut Pública. Servei d'Addiccions

PROGRAMA	4. PREVENCIÓ DEL CONSUM DE DROGUES I ADDICCIONS
MATERIAL COMPLEMENTARI	4.5. ¿QUÈ ET JUGUES? Prevenió universal sobre el joc d'apostes, dirigida a adolescents
Introducció/Justificació	L'objectiu del programa "Què et jugues?" és fomentar una actitud crítica i contrària a les apostes abans que es donen les primeres experiències, fet que ajuda a retardar l'edat d'inici, evitant o reduint la presència de creences favorables al joc, com ara les expectatives d'èxit i la baixa percepció del risc.
Destinatari	Alumnat
Nivell educatiu	Educació Secundària: 4t ESO, 1r Batxillerat i Formació Professional Bàsica
Grup d'edat diana	14-17 anys
Descripció de l'activitat	<p>Es presenta en un format breu de 4 sessions, dissenyades per a realitzar-les en 50 minuts, temps mitjà disponible per a una classe o tutoria. El programa s'ha dissenyat per a aplicar-se de manera íntegra i en l'ordre proposat. La primera sessió proposa una visió general i introductòria, i la segona treballa el concepte de biaix cognitiu com a estratègia per a la manipulació. L'argument de la tercera sessió és l'ús de tècniques de manipulació en la publicitat. És convenient que aquestes tres sessions s'impartisquen amb periodicitat setmanal. La quarta sessió reafirma els assoliments de les sessions anteriors i es pot implementar en la setmana següent o transcorreguts un o dos mesos.</p> <p>El desenvolupament de les sessions és dinàmic i participatiu, amb una metodologia bidireccional, en què l'alumnat pren el protagonisme amb la finalitat que siguin els mateixos menors els que arriben a les conclusions i proposen pautes segures a través de situacions específiques i pròximes a la seua experiència. Cada sessió del QTJ inclou una estructura tipus i diverses activitats que el dinamitzador/a pot triar i adaptar a les característiques del grup i a les seues pròpies habilitats i motivació. D'aquesta manera, pot considerar-se el QTJ com un programa "modular" que s'adapta a les necessitats i els requeriments de cada centre.</p> <p>Les tècniques utilitzades en les activitats, en coherència amb les teories que les sustenten, tenen un caràcter fonamentalment cognitiu. Les activitats inclouen, entre altres: exposició, debat dirigit, joc de rol, treball amb fitxes, dinàmiques grupals i visualització i comentari de casos.</p>
Materials	Descàrrega disponible en el web: https://programaquetejuegas.org/
Idioma	Castellà
Contacte	UNITAT DE PREVENCIÓ COMUNITÀRIA DE CONDUCTES ADDICTIVES (UPCCA) de referència (Annex III).
Més informació	Servei d'Addiccions Direcció General de Salut Pública. Conselleria de Sanitat (prevencion_drogodependencias@gva.es)
Avaluació	Conselleria de Sanitat. Direcció General de Salut Pública. Servei d'Addiccions

PROGRAMA	4. PREVENCIÓ DEL CONSUM DE DROGUES I ADDICCIONS
MATERIAL DE SUPORT	4.6. EXPOSICIÓ ITINERANT. ¿DE QUÈ VAN ELS JOVES? ¿DE QUÈ VAN LES DROGUES? Materials de suport per al desenvolupament d'accions informatives o formatives
Introducció/Justificació	Exposició integrada per 20 panells informatius, dissenyats en clau de còmic, que pretenen dinamitzar la reflexió grupal dels participants entorn de l'alcohol, el tabac i la resta de drogues, a partir de cinc temes: <ul style="list-style-type: none"> - Les imatges socials sobre les drogues. - La realitat dels consums. - Els riscos associats al consum de drogues. - Les causes del consum. - Un temps lliure alternatiu.
Destinatari	Alumnat
Grup d'edat diana	12-16 anys
Nivell educatiu	Educació Secundària Obligatòria i Formació Professional Bàsica.
Continguts	Desinformació sobre els riscos reals del consum de drogues. Percepció errònia entre els pares respecte de l'extensió real del consum de drogues. Dèficit de competències per a adoptar i sostindre posicions autònomes en contextos de pressió grupal i social. Rutines de temps lliure centrades en la freqüentació d'escenaris de consum de drogues.
Descripció de l'activitat	A través dels panells es proposa l'anàlisi de determinats aspectes relacionats amb les drogues: riscos, motivació al consum, influència de la publicitat, presa de decisions, oci alternatiu, etc. Un monitor amb funcions de guia dirigirà l'exposició i plantejarà els elements més rellevants de cada un dels panells. Una vegada visitada l'exposició, els grups participants podran fer debats a l'aula sobre els temes tractats, amb el suport al professor d'una guia per al debat. Estimació aproximada de 2 hores de duració.
Materials	20 panells a color amb una dimensió de 60 x 90 cm Guia per al debat en què es proporciona informació sobre el contingut de cada panell i pautes per a estimular la reflexió grupal.
Idioma	Valencià - Castellà
Contacte	UNITAT DE PREVENCIÓ COMUNITÀRIA DE CONDUCTES ADDICTIVES (UPCCA) de referència (Annex III).
Més informació	Servei d'Addiccions. Direcció General de Salut Pública. Conselleria de Sanitat prevencion_drogodependencias@gva.es
Avaluació	Conselleria de Sanitat. Direcció General de Salut Pública. Servei d'Addiccions

PROGRAMA	4. PREVENCIÓ DEL CONSUM DE DROGUES I ADDICCIONS
PROGRAMA	4.7. BRÚIXOLA Prevenió escolar orientada a desenvolupar els factors de protecció en el procés maduratiu de l'alumnat
Introducció/Justificació	Els objectius de Brúixola s'orienten en tres línies: primera, adquirir hàbits bàsics de salut; segona, desenvolupar les capacitats individuals necessàries per a una interacció social adequada, com ara la participació responsable i crítica, el respecte i la solidaritat, la cerca d'explicacions i la solució de problemes, i tercera, desenvolupar la identitat personal aconseguint una capacitat creixent d'actuar i desimboldre's en els àmbits socials de referència.
Destinatari	Alumnat
Grup d'edat diana	6-12 anys
Nivell educatiu	Educació Primària
Descripció de l'activitat	<p>Dos tipus d'activitats respecte de l'alumnat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Activitats per a l'aula: El desenvolupament dels tres blocs temàtics es fa coincidir amb els trimestres escolars, de manera que se'n facilita l'aplicació al llarg del curs escolar. La duració de les activitats a l'aula és aproximadament d'una hora (ampliable segons la dinàmica de l'activitat i del grup) i es realitzaran dins de l'horari escolar de manera escalonada. 2. Activitats complementàries: En cada trimestre escolar es fa una activitat complementària, dins de l'horari escolar, que pretén ser un element motivador i introductor del bloc temàtic corresponent: participació en jocs cooperatius, en tallers de salut específics per a cada curs o visualització d'un contacontes. <p>Respecte de les famílies:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fitxes trimestrals: amb orientacions i suggeriments perquè es reforcen en la família els objectius que s'estan treballant a l'aula. <p>Grups formatius per a pares i mares en prevenció de drogodependències.</p>
Materials	<p>Les guies i els materials didàctics complementaris estan disponible en el web de l'Ajuntament d'Alacant:</p> <p>https://www.alicante.es/es/contenidos/po-brujulabruixola</p> <p>Per cicle educatiu:</p> <p>http://w2.alicante.es/documentos/accion_social/brujula/lilibre-cicle-1</p> <p>http://w2.alicante.es/documentos/accion_social/brujula/lilibre-cicle-2</p> <p>http://w2.alicante.es/documentos/accion_social/brujula/lilibre-clcle-3</p>
Idioma	Castellà/Valencià
Contacte	UNITAT DE PREVENCIÓ COMUNITÀRIA DE CONDUCTES ADDICTIVES (UPCCA) de referència (Annex III).
Més informació	Servei d'Addiccions. Direcció General de Salut Pública. Conselleria de Sanitat (prevencion_drogodependencias@gva.es)
Avaluació	Conselleria de Sanitat. Direcció General de Salut. Servei d'Addiccions

PROGRAMA	4. PREVENCIÓ DEL CONSUM DE DROGUES I ADDICCIONS
MATERIAL DE SUPORT	4.8. CONTES PER A CONVERSAR Promoció d'hàbits saludables i habilitats per a la vida
Introducció/Justificació	Programa d'educació socioemocional basat en el model de les 10 habilitats per a la vida (OMS, 1993), considerades com a destreses rellevants en la promoció de la competència psicossocial de xiquetes, xiquets i adolescents. Habilitats per a la vida constitueix un model validat amb un enfocament educatiu centrat en la promoció d'estratègies d'educació per a salut i la prevenció del consum de drogues.
Destinatari	Alumnat
Grup d'edat diana	Primer cicle d'Educació Primària
Nivell educatiu	L'últim curs d'Educació Infantil i primer cicle d'Educació Primària.
Continguts	A través de 10 contes infantils es presenten diverses situacions que requereixen posar en pràctica habilitats de: <ul style="list-style-type: none"> • Autoconeixement • Empatia • Comunicació assertiva • Relacions interpersonals • Presa de decisions • Maneig de problemes i conflictes • Pensament creatiu • Pensament crític • Maneig d'emocions i sentiments • Maneig de tensions i estrés
Descripció de l'activitat	La proposta incorpora 10 històries quotidianes i pròximes als xiquets i xiquetes amb idees i senzills exercicis lúdics per a desenvolupar a l'aula un contingut temàtic específic i afavorir la participació activa de l'alumnat en recordar, relacionar i conversar les seues pròpies situacions.
Materials	10 contes amb animació gràfica. Guia per a mares i pares. Accés en línia en: https://recursos.cuentosparaconversar.net/ .
Idioma	Castellà (versió en línia: valencià - castellà)
Contacte	UNITAT DE PREVENCIÓ COMUNITÀRIA DE CONDUCTES ADDICTIVES (UPCCA) de referència (Annex III).
Més informació	Servei d'Addiccions. Direcció General de Salut Pública. Conselleria de Sanitat (prevencion_drogodependencias@gva.es)
Avaluació	Conselleria de Sanitat. Direcció General de Salut Pública. Servei d'Addiccions

PROGRAMA	4. PREVENCIÓ DEL CONSUM DE DROGUES I ADDICCIONS
ACTIVITAT	4.9. REPRENGUEM L'ALCOHOL. Una proposta per a prendre seriosament
Introducció/Justificació	Material de suport per al desenvolupament d'accions de prevenció a l'aula dirigides a l'entrenament en habilitats per a la vida i l'educació en valors. Per a això, posa l'èmfasi en la convivència respectuosa de les persones amb si mateixes, amb els seus semblants i amb el territori social en el qual conviuen. Respon a un model d'educació en <u>habilitats per a la vida</u> que capacita les persones per a afrontar de manera positiva els reptes de l'entorn.
Destinatari	Alumnat
Grup d'edat diana	12-16 anys
Nivell educatiu	Educació Secundària Obligatoria i Formació Professional Bàsica.
Descripció de l'activitat	<p>Promou el desenvolupament de competències socials al voltant de diferents eixos temàtics:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Autoconeixement • Empatia • Comunicació assertiva • Relacions interpersonals • Presa de decisions • Maneig de problemes i conflictes • Pensament creatiu • Pensament crític • Maneig d'emocions i sentiments • Maneig de tensions i estrés <p>A partir del seu desenvolupament, el professor promourà les accions o dinàmiques necessàries sobre aquestes competències.</p>
Materials	CD-ROM + Guia d'ús.
Idioma	Castellà
Contacte	UNITAT DE PREVENCIÓ COMUNITÀRIA DE CONDUCTES ADDICTIVES (UPCCA) de referència (Annex III).
Més informació	Servei d'Addiccions. Direcció General de Salut Pública. Conselleria de Sanitat. (prevencion_drogodependencias@gva.es)
Avaluació	Conselleria de Sanitat. Direcció General de Salut Pública. Servei d'Addiccions

PROGRAMA	4. PREVENCIÓ DEL CONSUM DE DROGUES I ADDICCIONS
MATERIAL DE SUPORT	4.10. JOC DE CLAUS Prevenió universal escolar i familiar
Introducció/Justificació	Programa de prevenió escolar i familiar en addiccions dirigit a alumnat d'Educació Secundària Obligatòria i les seues famílies. Promou potenciar el procés de maduració de l'alumnat, potenciar els estils de vida alternatius al consum de drogues o altres conductes potencialment addictives, dotar les famílies amb algunes eines educatives que afavorisquen el desenvolupament saludable.
Destinatari	Alumnat de 1r a 4t ESO i les seues famílies
Grup d'edat diana	De 12 a 16 anys.
Nivell educatiu	Educació Secundària Obligatòria i Formació Professional Bàsica.
Descripció de l'activitat	El programa consta de diverses unitats didàctiques que incideixen sobre els factors que intervenen en l'inici/progressió del consum de substàncies per part dels i les adolescents i joves: interacció social, gestió emocional, estratègies cognitives, oci i temps lliure, informació sobre drogues i tecnologies de la informació i comunicació, valors.
Materials	Consta d'una guia d'activitats, guia d'intervenció en el context i qüestionaris d'avaluació del programa. Per a més informació posar-se en contacte amb l'Associació Projecte Home.
Idioma	Castellà
Contacte	UNITAT DE PREVENCIÓ COMUNITÀRIA DE CONDUCTES ADDICTIVES (UPCCA) de referència (Annex III).
Més informació	Servei d'Addiccions. Direcció General de Salut Pública. Conselleria de Sanitat (prevencion_drogodependencias@gva.es)
Avaluació	Conselleria de Sanitat. Direcció General de Salut Pública. Servei d'Addiccions

PROGRAMA**5. DISMINUCIÓ DE CONSUM DE TABAC****ACTIVITAT****5.1. Concurs europeu “Classes sense fum”****Introducció/Justificació**

La Unió Europea va promoure aquest programa de prevenció del tabaquisme dirigit a alumnes de 1r d'ESO en el qual participen diversos països. Consisteix a reforçar el caràcter voluntari de la decisió de no fumar, amb el compromís de tot el grup-classe per a donar-se suport mutu i augmentar la seua autoconfiança. L'avaluació d'aquest programa ha demostrat la seua efectivitat.

Destinatari

Alumnat principalment, però també professorat i pares/mares.

Grup d'edat diana

12-13 anys

Nivell educatiu

1r d'ESO

Descripció activitat

Cada classe participant ha de fer un curt sobre la prevenció del tabaquisme. Els objectius són previndre (o retardar) l'inici al consum de tabac, potenciar l'autoeficàcia i les habilitats escolars per a mantindre's com no fumadors i reforçar les accions preventives sobre el tabaquisme, realitzades prèviament a l'aula.

Els requisits bàsics de participació inclouen el compromís de l'alumnat i les persones encarregades de la tutorització de la classe de mantindre's sense fumar tot el curs escolar i realitzar un curt de prevenció del tabaquisme.

El millor curt de cada departament participa en el concurs final de la Comunitat Valenciana.

Materials

El programa inclou els materials següents:

- Fitxa d'inscripció al concurs.
- Fitxa de seguiment-avaluació que ha d'omplir el tutor en col·laboració amb els tècnics de salut pública, que inclou el seguiment del compromís de no fumar i un curmetratge de la classe.

Idioma

Valencià - Castellà

Contacte

Inscripció aproximada de setembre a novembre a través de:

Centre de Salut Pública corresponent (annex II) – Direcció General de Salut Pública - Conselleria de Sanitat.

Més informació

[Direcció General de Salut Pública \(gva.es\)](http://gva.es)

Avaluació

Avaluació de participació i cobertura per part de la Direcció General de Salut Pública. Conselleria de Sanitat.

PROGRAMA	5. DISMINUCIÓ DE CONSUM DE TABAC
ACTIVITAT	5.2. Aula virtual Sense Fum
Introducció/Justificació	La Direcció General de Salut Pública ha desenvolupat durant un llarg període l'activitat de l'Aula del Tabac per a fomentar la disminució de la iniciació al consum de tabac com a instrument didàctic per a previndre aquesta addicció. En la mateixa línia, es va crear l'aula virtual Sense Fum, aprofitant l'oportunitat d'usar noves metodologies i tecnologies educatives i de comunicació i abordant d'una manera efectiva la necessitat de connectar amb la població més susceptible d'iniciar-se en el tabac i ser-ne consumidora.
Destinatari	Alumnat principalment, però també professorat i famílies.
Grup d'edat diana	10-16 anys
Nivell educatiu	5é-6é d'Educació Primària, Educació Secundària Obligatoria, Formació Professional Bàsica i AFAS (Associacions de Famílies de l'Alumnat)
Descripció activitat	<p>L'aula virtual fomentarà la disminució de la iniciació al consum de tabac a través d'un recurs multicomponent constituït per un documental, una pàgina web i una aplicació mòbil.</p> <p>La pàgina web https://sensefum.san.gva.es/inicio posa a la disposició de l'alumnat i del professorat el documental <i>Estàs a temps</i> i la seua guia temàtica per a dinamitzar l'aula. L'audiovisual aborda la història del tabac, la pressió de les tabaqueres i la publicitat i els perjudicis de consumir-lo amb un enfocament juvenil, d'equitat i gènere, amb un format compatible per a poder reproduir-lo en els sistemes informàtics més habituals, disponible en valencià, castellà i anglés.</p> <p>Així mateix, la pàgina web compta amb un apartat de recursos multimèdia amb dues seccions, una per a evitar el consum de tabac (prevenció del tabaquisme) i una altra per a abandonar el tabac (cessació del tabaquisme), que disposa d'un fòrum on l'estudiantat podrà generar diferents debats sobre el tabac i els seus productes.</p>
Materials	<p>El recurs multicomponent inclou els materials següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Un documental - Aplicació interactiva accessible des de diferents dispositius (ordinador, telèfon mòbil, tauleta, etc.)
Idioma	Valencià – Castellà – Anglès
Contacte	Centre de Salut Pública corresponent (annex II) – Direcció General de Salut Pública - Conselleria de Sanitat.
Més informació	<p>Aula Virtual de Prevenció de Tabaquisme - Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública (gva.es)</p> <p>Virtual Classroom for Smoking Prevention - Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública (gva.es)</p>
Avaluació	Avaluació de participació i cobertura per part de la Direcció General de Salut Pública.

PROGRAMA	6. AVALUACIÓ DE L'OFERTA ALIMENTÀRIA EN CENTRES ESCOLARS
	6.1. REVISIÓ DE MENJADORS ESCOLARS
SEGUIMENT oficial	Avaluar l'oferta alimentària del menú de menjador escolar, i la seua adequació a les recomanacions de la Guia per als menús en els menjadors escolars 2018 (GMCE-CV-2018)
Introducció/Justificació	<p>La salut i el benestar de la població en edat escolar estan profundament condicionats pel tipus d'alimentació rebuda i el manteniment d'un pes saludable.</p> <p>Atesa la rellevància que té l'alimentació en edats primerenques, l'alt nombre d'alumnes que utilitza els serveis del menjador escolar, l'aportació energètica que suposa la menjada del migdia i els resultats de l'avaluació de l'oferta realitzada en cursos precedents, es considera oportú continuar les actuacions que tenen per objecte garantir la qualitat de l'oferta alimentària dels centres escolars de la Comunitat Valenciana.</p>
Destinatari	Menjadors escolars situats a la Comunitat Valenciana, de qualsevol titularitat, amb cuina o sense.
Grup d'edat diana	Comensals del servei del menjador escolar entre 6 i 16 anys
Nivell educatiu	Educació Primària (6-12 anys) i ESO (12-16 anys)
Descripció de l'activitat	<p>Durant el curs escolar 2024-2025, s'avaluarà l'oferta alimentària en un 33 % dels menjadors escolars dels centres escolars d'educació primària i educació secundària obligatòria de la Comunitat Valenciana a fi de verificar l'adequació del pla de menú mensual a les recomanacions de l'estratègia NAOS i de la Guia de menús en els menjadors escolars de la Comunitat Valenciana (GMCE-CV-2018).</p> <p>S'examinarà la composició del menú mensual de cada centre, per a la qual cosa es comptabilitzaran racions per grups d'aliments. El centre escolar rebrà un informe amb els resultats de l'avaluació respecte dels valors referencials. En cas necessari, es proposaran les millores necessàries per a adaptar els menús escolars a les recomanacions GMCE-CV-2018.</p> <p>A més, es durà a terme la verificació de l'oferta d'aliments i begudes en els centres educatius segons el Decret 84/2018, de 15 de juny, del Consell, de foment d'una alimentació saludable i sostenible en centres de la Generalitat.</p>
Materials	<p>Guia de menús en els menjadors escolars 2018:</p> <p>Guia Menu Menjadors VLCN 10-9.pdf (gva.es)</p>
Idioma	Valencià - Castellà
Contacte	<p>Subdirecció General de Seguretat Alimentària, Laboratoris de Salut Pública i Sanitat Ambiental (annex I)</p> <p>Subdirecció General de Promoció de la Salut i Prevenció (annex I)</p>
Més informació	<p>Decret 84/2018, de foment d'una alimentació saludable i sostenible en centres de la Generalitat. [2018_6099.pdf (gva.es)]</p> <p>- PLA DE SEGURETAT ALIMENTÀRIA DE LA COMUNITAT VALENCIANA 2024. PSA_2024_val.pdf (gva.es)</p> <p>- AVALUACIÓ I FOMENT DE LA QUALITAT NUTRICIONAL DE L'OFERTA ALIMENTÀRIA EN CENTRES ESCOLARS 2021-2022. (pp: 276-288). Memòria del Pla de Seguretat Alimentària 2022. MEMORIA PLAN DE SEGURIDAD ALIMENTARIA_2022_val.pdf (gva.es)</p>
Avaluació	<p>Avaluació de participació, cobertura i compliment. Direcció General de Salut Pública. Conselleria de Sanitat.</p> <p>Es remetrà un informe als centres escolars dels menjadors revisats i una memòria a la Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació.</p>

PROGRAMA	7. PROMOCIÓ DEL CONSUM DE FRUITES, HORTALISSES, LLET I PRODUCTES LACTIS EN CENTRES ESCOLARS
ACTIVITAT	7.1. Distribució de fruites i hortalisses, de temporada, acompanyades de mesures per a l'adquisició d'hàbits alimentaris saludables
Introducció/Justificació	<p>Només al voltant del 5,17 % dels xiquets valencians consumeixen 3 o més racions de fruita al dia de manera habitual i només al voltant del 18,97 % trien la fruita com a postres també de manera habitual. Diversos estudis revelen que més del 20 % dels escolars amb edats compreses entre els 6 i els 10 anys presenten algun tipus de sobrepès. Nombrosos estudis han demostrat que el consum adequat de fruites i hortalisses, juntament amb la pràctica d'esport, ajuda a mantindre un pes equilibrat i una salut òptima. El consum d'aquests aliments exerceix un paper protector de les malalties cardíaques, el càncer i la diabetis. En l'etapa infantil tenen un paper fonamental els centres escolars, a més de la llar familiar, en l'adopció d'uns hàbits d'alimentació saludable. A més, cal destacar la important influència dels menors sobre el comportament dels pares a l'hora de confeccionar la llista de la compra.</p> <p>Els objectius d'aquesta activitat són:</p> <ol style="list-style-type: none"> Incrementar el consum de fruites i hortalisses entre els menors i, indirectament, a les llars. Millorar els hàbits alimentaris i la salut dels menors. Conscienciar la població escolar de la importància de consumir aliments locals de qualitat i de proximitat i/o produïts mitjançant fórmules sostenibles mediambientalment i respectuoses amb el medi ambient.
Destinatari	Alumnes principalment, també per a docents i famílies.
Grup d'edat diana	6-12 anys.
Nivell educatiu	Educació Primària i Educació Especial.
Descripció de l'activitat	<p>L'activitat consisteix en el repartiment de fruites i hortalisses, principalment de temporada, acompanyades d'actuacions dirigides a l'adquisició d'hàbits alimentaris saludables per part dels menors.</p> <p>En concret:</p> <ol style="list-style-type: none"> Realització de jornades i xarrades informatives dirigides tant a l'alumnat com al professorat. Elaboració de material divulgatiu. Elaboració de material educatiu sobre les característiques i els beneficis per a la salut del consum de fruites i verdures, posant l'accent en les varietats autòctones, de temporada i ecològiques. Visites guiades a explotacions agràries i/o a centres de manipulació i condicionament de fruites i verdures.
Materials	Cartelleria, díptics, tríptics, fullets informatius, diferent material de marxandatge, etc.
Idioma	Valencià - Castellà
Contacte	<p>area_calidad@gva.es ; programa_escolar_frutayleche@gva.es</p> <p>Direcció General de Desenvolupament Rural, Conselleria d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Aigua.</p>
Més informació	<ul style="list-style-type: none"> Carta Presentació del Programa de foment de consum de fruites, hortalisses, llet i productes lactis en les escoles per al curs escolar 2024-2025 Carta centres Programa fruita llet lactis 2024 2025.pdf (gva.es)
Avaluació	Avaluació de participació i cobertura per part de la Direcció General de Desenvolupament Rural. Conselleria d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Aigua.

PROGRAMA	7. PROMOCIÓ DEL CONSUM DE FRUITES, HORTALISSES, LLET I PRODUCTES LACTIS EN CENTRES ESCOLARS
ACTIVITAT	7.2. Distribució de llet i productes lactis acompanyats de mesures per a l'adquisició d'hàbits alimentaris saludables
Introducció/Justificació	<p>Tal com mostra l'Informe del consum d'aliments a Espanya 2016, elaborat pel Ministeri d'Agricultura i Pesca, Alimentació i Medi Ambient, en els últims anys s'està produint una reducció progressiva en el consum de llet líquida i derivats de la llet com el iogurt, fet preocupant a causa de la seua gran aportació de calci, vitamines i minerals.</p> <p>Segons l'Enquesta nacional d'alimentació en la població infantil i adolescent, el 50 % dels xiquets de més de 9 anys té una ingesta inadequada de calci, fet que comporta la necessitat d'instrumentar iniciatives que intenten pal·liar aquesta situació.</p> <p>Els objectius d'aquesta activitat són:</p> <ol style="list-style-type: none"> Incrementar el consum de llet i productes lactis entre els menors i, indirectament, en les llars. Millorar els hàbits alimentaris i la salut dels menors. Conscienciar la població escolar de la importància de portar una dieta equilibrada i combinar lactis amb el consum de fruites i verdures de temporada.
Destinatari	Alumnat principalment, també per a docents i famílies.
Grup d'edat diana	6-12 anys.
Nivell educatiu	Educació Primària i Educació Especial.
Descripció de l'activitat	<p>L'activitat consisteix a repartir llet líquida i altres derivats lactis, com el iogurt natural, acompanyats d'actuacions dirigides a l'adquisició d'hàbits alimentaris saludables per part dels menors. Aquestes actuacions es poden fer en combinació amb el repartiment de fruites i hortalisses.</p> <p>En concret:</p> <ol style="list-style-type: none"> Realització de jornades i xarrades informatives dirigides tant a l'alumnat com al professorat. Elaboració de material divulgatiu. Elaboració de material educatiu sobre les característiques i els beneficis del consum d'aquests productes. Visites guiades a explotacions ramaderes i/o a centres de producció i/o elaboració d'aquests productes.
Materials	Cartelleria, díptics, tríptics, fullets informatius, diferent material de marxandatge, etc.
Idioma	Valencià - Castellà
Contacte	<p>area_calidad@gva.es ; programa_escolar_frutayleche@gva.es</p> <p>Direcció General de Desenvolupament Rural, Conselleria d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Aigua.</p>
Més informació	<ul style="list-style-type: none"> Carta Presentació del Programa de foment de consum de fruites, hortalisses , llet i productes lactis en les escoles per al curs escolar 2024-2025 Carta centres Programa fruita llet lactis 2024 2025.pdf (gva.es)
Avaluació	Avaluació de participació i cobertura per part de la Direcció General de Desenvolupament Rural. Conselleria d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Aigua.

PROGRAMA**8. PROJECTE EUROPEU PER A UNA ALIMENTACIÓ SALUDABLE I SOSTENIBLE (SchoolFood4Change)****ACTIVITAT****8.1. Enfocament integral de l'Alimentació Escolar****Introducció/Justificació**

La qualitat de l'alimentació en l'edat escolar influeix en el benestar i el rendiment de l'alumnat, a més de poder conseqüències al medi ambient. La població infantil en situació de vulnerabilitat té més probabilitats de seguir una dieta poc nutritiva i saludable, fet que agreuja les desigualtats en salut. En el marc de l'Estratègia de la Granja a la Taula, la Comissió Europea fomenta el consum sostenible d'aliments i el canvi a dietes saludables i sostenibles, fet que permet avançar en direcció als Objectius de Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides

SchoolFood4Change (SF4C) és un projecte que té com a objectiu involucrar les escoles com a catalitzadors d'una transformació del sistema alimentari cap a dietes delicioses, sostenibles i saludables tant per a les persones com per al planeta. Hi participen 43 organitzacions de 12 països europeus, coordinades per ICLEI - *Governos Locals per la Sostenibilitat* - i reuneixen tots els actors rellevants de l'alimentació escolar en una taula, des d'estudiants, AFAS, personal docent, productors, personal de cuina, monitors/ores i empreses de restauració col·lectiva fins a experts en compra pública d'aliments sostenibles, dietistes-nutricionistes i empreses locals. El projecte té un enfocament que inclou, a més de l'Enfocament Integral d'Alimentació Escolar, la compra sostenible i saludable d'aliments i la cuina i la salut planetària. *SchoolFood4Change* és un projecte del programa Horitzó 2020 de la Unió Europea.

**Destinatari
Grup d'edat diana**

Centres educatius amb menjadors escolars.
Comunitat educativa.

Nivell educatiu

Educació Infantil, Primària i Secundària Obligatòria.

Descripció de l'activitat

L'Enfocament Integral de l'Alimentació en tota l'Escola (EIAE) és un mètode per aconseguir una cultura alimentària saludable i sostenible a les escoles i en el seu entorn. Contribueix al canvi sistemàtic a la comunitat local i afecta positivament l'educació, la democràcia escolar, la sostenibilitat, la igualtat, les comunitats i la salut. Un projecte que fa les societats més resilients des del punt de vista territorial, social i ambiental.

L'EIAE consta de quatre pilars que es reforcen mútuament: política i lideratge, alimentació i sostenibilitat, educació i aprenentatge i, comunitat i associació.

Els centres educatius que assumeixen desenvolupar l'EIAE treballant de forma estructurada decideixen quin nivell de progressió volen assolir de manera seqüencial, bronze, plata o or, mostrant així la seua implicació en el projecte.

Des dels centres de Salut Pública s'orientarà, s'assessorarà i facilitarà la dinamització dels projectes en el marc de la coordinació de *SchoolFood4Change*.

Materials

En la pàgina web de *SchoolFood4Change*, en l'apartat recursos, concretament en la secció [Enfoque integral de la alimentación](#) trobareu els següents materials:

- *Guia pràctica per als centres educatius sobre com aplicar un enfocament integral de l'alimentació escolar*
- *Revisió de la cultura alimentària a l'Escola*

En la secció "[Recursos específicos para las escuelas](#)" trobareu els següents materials:

- *Fitxes específiques per a les escoles*

Idioma

Castellà - Anglès

Contacte

La coordinació local d'aquestes activitats serà duta a terme pels diferents centres de Salut Pública (annex II), i la coordinació del projecte a la Comunitat Valenciana, la DGSP.

Més informació

La informació i els materials corresponents al projecte i els nivells de progressió es troben en la pàgina web del projecte, en l'apartat de "[Recursos](#)".

Per a la sol·licitud del Certificat del nivell bronze, pot omplir el següent formulari indicant com s'han complert els criteris per a cada pilar de l'Enfocament Integral de l'Alimentació Escolar: [Sol·licitud de certificat de bronze - EIAE](#)

PROGRAMA	9. MOBILITAT ACTIVA I SEGURA A L'ESCOLA
ACTIVITAT	9.1. Camins segurs, saludables i sostenibles a l'escola
Introducció/Justificació	<p>La mobilitat activa cap als centres docents s'ha relacionat amb beneficis tant psicològics com físics per a xiquets, xiquetes i adolescents. Malgrat això, el nombre d'escolars que fan aquest trajecte a peu o amb bicicleta s'ha reduït considerablement. Promoure els mitjans de transport actiu entre xiquets, xiquetes i adolescents triangula tres aspectes clau: 1) la promoció d'hàbits saludables, 2) la mobilitat sostenible i segura i 3) l'augment de l'autonomia i conscienciació dels escolars en els seus moviments per les ciutats per a previndre l'accidentabilitat.</p> <p>D'aquesta manera, pretén promoure la salut mitjançant la promoció de l'activitat física en les activitats quotidianes, alhora que s'augmenten les competències dels escolars per a evitar l'accidentabilitat per trànsit i lesions derivades. Aquesta activitat persegueix promoure una xarxa d'experiències de projectes de transport actiu a l'escola per a suport i intercanvi d'aquestes.</p>
Destinataris	Comunitat escolar
Grup d'edat diana	9 a 12 anys
Nivell educatiu	3r, 4t i 5é d'Educació Primària
Descripció de l'activitat	Es convidaran els centres docents interessats a iniciar projectes d'aquest tipus. Se'ls proporcionarà col·laboració en la posada en marxa del projecte. El centre de Salut Pública servirà d'enllaç entre els diferents actors implicats, entre aquests, els ajuntaments.
Materials	<p>Programa STARS: Projecte per a fomentar en centres educatius desplaçaments sostenibles i assegurances, a peu i amb bicicleta. Direcció General de trànsit: https://www.dgt.es/conoce-la-dgt/que-hacemos/educacion-vial/programa-stars/index.html#</p> <p>Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública Guies XarxaSalut: accions comunitàries en salut des dels municipis vinculats al Pla de salut de la Comunitat Valenciana. Àrea 4. Urbanisme, mobilitat i espais comuns saludables (pàgs. 45-57). Generalitat: València, 2018. 20181030_xarxa_salut_guia_4_val.pdf (gva.es)</p> <p>Ministeri de Sanitat, Consum i Benestar Social – Federació Espanyola de Municipis i Províncies. Hacia rutas saludables. Guía para el diseño de un Plan de Ruta(s) Saludable(s). Versió 1. Madrid 2018. https://www.sanidad.gob.es/areas/promocionPrevencion/entornosSaludables/local/estrategia/herramientas/docs/Guia_Rutas_Saludables.pdf</p> <p>Guia realitzada per la Fundació de Seguretat Viària (Fesvial) per a la Subdirecció General de Promoció de la Salut i Prevenció. Seguridad vial: Sobre su promoción, prevención y atención más allá de las carreteras . Guía informativa y de sensibilización para decisores políticos y otras partes interesadas en el campo de la salud. Ministerio de Sanidad: Centro de Publicaciones. Madrid, 2023. https://fesvial.es/wp-content/uploads/2023/07/guia-decisores-final-sueltas3.-ACCESIBLE.pdf</p> <p>Web d'entorns escolars segurs i saludables. Entorns escolars segurs i saludables (entornos-escolares.es)</p>
Idioma	Valencià - Castellà
Contacte	Centres de salut pública (annex II). Direcció General de Salut Pública.
Més informació	Centres de salut pública (annex II). Direcció General de Salut Pública.
Avaluació	Avaluació de participació i cobertura per part de la Direcció General de Salut Pública.

PROGRAMA**10. PROMOCIÓ DE L'ACTIVITAT FÍSICA I L'ESPORT BENEFICIOSOS PER A LA SALUT****ACTIVITAT****10.1. Projecte d'esport, activitat física i salut (PEAFS)****Introducció/Justificació**

Fomentar l'activitat física i l'esport, per la seua transcendència en el desenvolupament personal i social de l'alumnat, en la millora de la salut pública i considerant la preocupació creixent per l'increment del sedentarisme, el sobrepès i l'obesitat en els xiquets i xiquetes en edat escolar.

La Llei 2/2011, de 22 de març, de la Generalitat, de l'esport i l'activitat física de la Comunitat Valenciana, estableix en l'article 3 com a línia general d'actuació de la Generalitat: "implantar i desplegar programes esportius en l'edat escolar, amb atenció especial a l'exercici d'activitats extraescolars de caràcter recreatiu o competitiu en els centres docents com a garantia i mitjà de la formació integral dels joves".

Destinatari

Alumnat.

Grup d'edat diana

6-16 anys.

Nivell educatiu

Educació Primària (6-12 anys) i Educació Secundària Obligatoria (12-16 anys)

Descripció de l'activitat

Realització de projectes d'esport, activitat física i salut fora de l'horari lectiu durant el curs escolar, que estiguen integrats en el projecte educatiu del centre, mitjançant actuacions i activitats per a la promoció de l'activitat física i l'esport amb l'objectiu de formar en hàbits saludables i educació en valors.

Continguts

Les temàtiques dels programes que cal desenvolupar s'han de referir, entre altres, a les àrees següents: salut, recreació, competició, igualtat de gènere, convivència, discapacitat, col·lectius de la diversitat, família, medi ambient, etc.

Materials

El material necessari per a dur a terme les activitats descrites en el projecte l'ha d'aportar el centre educatiu.

Idioma

Valencià - Castellà

Contacte

Servei de Promoció de l'Esport i l'Activitat Física.
Direcció General d'Esport. Presidència de la Generalitat.
promocion_dgd@gva.es

Més informació

Web de la Presidència de la Generalitat:
<https://presidencia.gva.es/va/web/deporte/peafs-proyectos-deportivos-en-centro-escolar-cepafe>

Avaluació

Presidència de la Generalitat
Direcció General d'Esport.
Servei de Promoció de l'Esport i l'Activitat Física

Observacions

Els centres educatius que desenvolupen el projecte d'esport, activitat física i salut (PEAFS) són reconeguts com a centres educatius promotors de l'activitat física i l'esport (CEPAFE).

PROGRAMA	10. PROMOCIÓ DE L'ACTIVITAT FÍSICA I L'ESPORT BENEFICIOSOS PER A LA SALUT
ACTIVITAT	10.2. Esport a l'escola

Introducció/Justificació	<p>Fomentar l'activitat física i l'esport, per la seua transcendència en el desenvolupament personal i social de l'alumnat, en la millora de la salut pública i considerant la preocupació creixent per l'increment del sedentarisme, el sobrepès i l'obesitat en els xiquets i xiquetes en edat escolar.</p> <p>L'objectiu del programa Esport a l'Escola és fomentar la pràctica de l'activitat física i el coneixement i la divulgació de modalitats esportives en l'àmbit escolar, a més de formar en hàbits saludables i educació en valors.</p>
Destinataris	Alumnat de centres educatius promotors de l'activitat física i l'esport (CEPAFE).
Grup d'edat diana	10-13 anys
Nivell educatiu	5é - 6é d'Educació Primària i 1r - 2n d'ESO
Descripció de l'activitat	<p>Es desenvolupa a través d'una unitat didàctica que consta de sis sessions teoricopràctiques que cal desenvolupar en cada centre durant l'horari de classe d'educació física, a la qual assisteix una persona tècnica titulada de la federació esportiva corresponent per a impartir-les en col·laboració i coordinació amb el professor d'Educació Física del centre.</p> <p>Les 25 modalitats esportives que s'ofereixen són: atletisme, escacs, bàdminton, handbol, beisbol i softbol, cumbicultura, esports adaptats, esports de muntanya i escalada, esgrima, frontenis, gimnàstica, hoquei, judo, karate, orientació, pàdel, rem, rugbi, salvament i socorrisme, taekwondo, tennis de taula, tir amb arc, triatló, vela i voleibol.</p>
Materials	El material esportiu utilitzat l'aporta la federació corresponent.
Idioma	Valencià - Castellà
Contacte	<p>Servei de Promoció de l'Esport i l'Activitat Física. Direcció General d'Esport. Presidència de la Generalitat. promocion_dgd@gva.es</p>
Més informació	<p>Web de la Presidència de la Generalitat: https://presidencia.gva.es/va/web/deporte/deporte-en-la-escuela</p>
Avaluació	<p>Presidència de la Generalitat Direcció General d'Esport. Servei de Promoció de l'Esport i l'Activitat Física.</p>

PROGRAMA	10. PROMOCIÓ DE L'ACTIVITAT FÍSICA I L'ESPORT BENEFICIOSOS PER A LA SALUT
ACTIVITAT	10.3. Aula Ciclista
Introducció/Justificació	<p>El programa Aula Ciclista és un projecte d'innovació educativa que té com a objectiu fomentar la pràctica de l'activitat física i el coneixement i la divulgació del ciclisme en l'àmbit escolar, fomentar l'ús de la bicicleta com a model de mobilitat sostenible i formar en hàbits saludables i educació en valors.</p> <p>Fomentar l'activitat física i l'esport, per la seua transcendència en el desenvolupament personal i social de l'alumnat, en la millora de la salut pública i considerant la creixent preocupació per l'increment del sedentarisme, el sobrepès i l'obesitat en els xiquets i xiquetes en edat escolar.</p>
Destinataris	Alumnat de centres educatius promotors de l'activitat física i l'esport (CEPAFE), i es prioritzarà l'existència d'una escola de ciclisme al municipi.
Grup d'edat diana	10-13 anys
Nivell educatiu	5é - 6é d'Educació Primària i 1r - 2n d'ESO
Descripció de l'activitat	<p>L'activitat es desenvoluparà a través d'una unitat didàctica impartida pels tècnics de la federació, que constarà de tres sessions:</p> <p>1a. Teòrica: formació sobre vida saludable, seguretat viària, ús de la bicicleta i el ciclisme com a esport.</p> <p>2a. Pràctica en el mateix centre educatiu: exercicis pràctics, circuit d'habilitat i familiarització amb l'ús de la bicicleta.</p> <p>3a. Pràctica en l'exterior del centre educatiu: recorregut d'un circuit urbà on l'alumnat s'enfrontarà a situacions quotidianes per a dominar la normativa viària i el maneig de la bicicleta. Prèviament a l'inici de la unitat didàctica, es farà una sessió d'informació al professorat</p>
Materials	Les bicicletes, els cascos, els jupetins i la resta de material necessari l'aporta la Federació de Ciclisme de la Comunitat Valenciana.
Idioma	Valencià - Castellà
Contacte	<p>Servei de Promoció de l'Esport i l'Activitat Física. Direcció General d'Esport. Presidència de la Generalitat. promocion_dgd@gva.es</p>
Més informació	<p>Web de la Presidència de la Generalitat: https://presidencia.gva.es/va/web/deporte/aula-ciclista</p> <p>Web de la Federació de Ciclisme de la Comunitat Valenciana: https://fccv.es/index.php/es/smartweb/seccion/seccion/valenciana/aula-ciclista</p>
Avaluació	<p>Presidència de la Generalitat. Direcció General d'Esport. Servei de Promoció de l'Esport i l'Activitat Física</p>

ANNEXOS

Annex I: ADRECES D'INTERÉS

Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació

Direcció General d'Innovació i Inclusió Educativa

Subdirecció General d'Innovació i Qualitat Educativa

Adreça: Av. Campanar, 32. 46015 València

Telèfon: 961 970 850

Correu: innovacio@gva.es

Presidència de la Generalitat

Direcció General d'Esport

Servei de Promoció de l'Esport i l'Activitat Física

Adreça: Av. Campanar, 32. 46015 València

Telèfon: 961 970 893

Correu: promocion_dgd@gva.es

Conselleria de Sanitat

Direcció General de Salut Pública

Subdirecció Gral. de Promoció de la Salut i Prevenció

Adreça: Av. Catalunya, 21. 46020 València

Telèfon: 961 925 700

Correu: promociosalut_sp@gva.es

Servei d'Addiccions

Adreça: Av. Catalunya, 21. 46020 València

Telèfon: 961 926 341

Correu: prevencion_drogodependencias@gva.es

Subdirecció Gral. de Seguretat Alimentària, Laboratoris de Salut Pública i Sanitat Ambiental

Adreça: Av. Catalunya, 21. 46020 València

Telèfon: 961 925 700

Correu: s.g.alimentària_sp@gva.es

Direcció General d'Atenció Primària

Adreça: C/ Micer Mascó 31-33. 46010 València

Telèfon: 961 928 170

Correu: sdg_aprimaria@gva.es

Conselleria d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Aigua

Direcció General de Desenvolupament Rural

Subdirecció Gral. del Medi Rural, Agricultura Ecològica i Qualitat

Adreça: C/ Joaquín Ballester, 39, 9a EASM. 46009 València

Correu: programa_escolar_frutayleche@gva.es

Annex II: RELACIÓ DE CENTRES DE SALUT PÚBLICA

CASTELLÓ

Centre de Salut Pública de Benicarló

Departament de Salut Vinaròs

Adreça: c/ Peníscola, 21. 12580 Benicarló

Telèfon: 964 468 530

Correu: csp_benicarlo@gva.es

Centre de Salut Pública de Castelló de la Plana

Departament de Salut Castelló

Departament de Salut de la Plana

Adreça: Av. del Mar, 8. 12003 Castelló de la Plana

Telèfon: 964 399 601

Correu: csp_castellon@gva.es

VALÈNCIA

Centre de Salut Pública d'Alzira

Departament de Salut Doctor Peset

Departament de Salut de la Ribera

Adreça: c/ la Pau, s/n. 46601 Alzira

Telèfon: 962 469 615

Correu: csp_alzira@gva.es

Centre de Salut Pública de Gandia

Departament de Salut de Gandia

Adreça: c/ Duc Carles de Borja, 19. 46700 Gandia

Telèfon: 962 829 450

Correu: csp_gandia@gva.es

Centre de Salut Pública de Manises

Departament de Salut de Manises

Adreça: c/ Ceramista Alfonso Blat, 6. 46940 Manises

Telèfon: 963 425 954

Correu: csp_manises@gva.es

Centre de Salut Pública de Torrent

Departament de Salut València - Hospital General

Adreça: c/ Xirivella, 23-2. 46900 Torrent

Telèfon: 961 974 875

Correu: csp_torrent@gva.es

Centre de Salut de Pública d'Utiel

Departament de Salut de Requena

Adreça: pl. Escuelas Pías, 1. 46300 Utiel

Telèfon: 962 169 283

Correu: csp_utiel@gva.es

Centre de Salut Pública de Xàtiva

Departament de Salut Xàtiva - Ontinyent

Adreça: pl. de la Seu, 11. 46800 Xàtiva

Telèfon: 962 276 127

Correu: csp_xativa@gva.es**Centre de Salut Pública de València**

Departament de Salut de Sagunt

Departament de Salut Clínic - Malva-rosa

Departament de Salut Arnau de Vilanova - Llíria

Departament de Salut València - La Fe

Adreça: Casa del Mar

Avinguda del Port, 300. 46018 València

Telèfon: 961 248 000

Correu: csp_valencia@gva.es**ALACANT****Centre de Salut Pública d'Alcoi**

Departament de Salut d'Alcoi

Adreça: Albereda Camilo Sesto, 41. 03800 Alcoi

Telèfon: 966 528 000

Correu: csp_alcoi@gva.es**Centre de Salut Pública d'Alacant**

Departament de Salut d'Alacant - Sant Joan d'Alacant

Departament de Salut d'Alacant - Hospital General

Adreça: pl. d'Espanya, 6. 03010 Alacant

Telèfon: 965 169 090

Correu: csp_alicante@gva.es**Centre de Salut Pública de Benidorm**

Departament de Salut de la Marina Baixa

Adreça: c/ Tomás Ortuño, 69 - 4a planta. 03501 Benidorm

Telèfon: 966 816 565

Correu: csp_benidorm@gva.es**Centre de Salut Pública de Dénia**

Departament de Salut de Dénia

Adreça: c/ Jaume I, 5. 03700 Dénia

Telèfon: 966 429 600

Correu: csp_denia@gva.es**Centre de Salut Pública d'Elx**

Departament de Salut Elx - Hospital General

Departament de Salut d'Elx - Crevillent

Adreça: c/ Antonio Mora Fernández, 51. 03202 Elx

Telèfon: 966 913 241

Correu: csp_elche@gva.es

Centre de Salut Pública d'Elda**Departament de Salut d'Elda**

Adreça: c/ Magallanes, 16. 03600 Elda

Telèfon: 966 957 640

Correu: csp_elda@gva.es**Centre de Salut Pública d'Orihuela****Departament de Salut d'Orihuela****Departament de Salut de Torreveija**

Adreça: c/ Cardenal Desprades, 7. 03300 Orihuela

Telèfon: 966 904 770

Correu: csp_orihuela@gva.es

ANNEX III: RELACIÓ D'UNITATS DE PREVENCIÓ COMUNITÀRIA EN CONDUCTES ADDICTIVES (UPCCA) [actualització setembre de 2024]**ALACANT****UPCCA ALBATERA**

Passeig del Calvari, 59. Albatera
664377268

UPCCA ALCOI

C/ Camí, 40, portal 3, baix. Alcoi
628193246

UPCCA ALACANT

C/ Maldonado, 9. Alacant
965293571

UPCCA ALMORADÍ

C/ Espanya, 45-47. Almoradí
965702382

UPCCA ALTEA

C/ Marina Baixa, 2. Altea
627508626

UPCCA ASPE

Av. Constitució, 40-42. Aspe
965493463

UPCCA BENIDORM

C/ Pintor Lozano s/n. Benidorm
966800931

UPCCA BENISSA

C/ Francisco Sendra, 2. Benissa
635310281

UPCCA BIGASTRO

C/ Jubilados/n. Bigastro
965350000

UPCCA CREVILLENT

Via del Parc Nou, s/n. Crevillent
650260447

UPCCA DÉNIA

Plaça Arxiduc Carles, 3. Dénia
628076449

UPCCA ELX/ELX

C/ Adobers, 23. Elx
672499556
upcca@elche.es

UPCCA EL CAMPELLO

Av. de l'Estació, 16. Campello, el
965636897

UPCCA GUARDAMAR DEL SEGURA

Plaça de la Constitució, 5, 1a planta. Guardamar del Segura
965729014

UPCCA IBI

C/ Dr. Ferran, 5. Ibi
636887598

UPCCA XÀBIA

C/ Rafael Echagüe, 3 - 1a. Xàbia
965790500

UPCCA LA NUCIA

C/ Collao núm. 1 cantó c/ Xiprer. La Nucia
965870700

UPCCA MUTXAMEL

C/ Rafael Poveda Torregrosa, 6. Mutxamel
965556696

UPCCA NOVELDA

Plaça d'Espanya, 14. Novelda
635509077

UPCCA ORIHUELA

C/ Rufino Gea, 5-1r. Orihuela
637471963

UPCCA PILAR DE LA HORADADA

Plaça de Campoamor, 2. Pilar de la Horadada
965351994

UPCCA SANT VICENT DEL RASPEIG

Carretera d'Agost, 1, entresol 2. Sant Vicent del Raspeig
965675065

UPCCA SANT JOAN D'ALACANT

Plaça de l'Església, 5. Sant Joan d'Alacant
966013160

UPCCA SANTA POLA

C/ Castanyers, 10-12-3a planta. Santa Pola
676105398

UPCCA TEULADA

C/ Calp s/n. Teulada
608243326

UPCCA TORREVIEJA

C/ Clemente Gosálvez n° 24 Torrevieja
966928835

UPCCA LA VILA JOIOSA

C/ 8 de Maig, s/n. La Vila Joiosa
609677966

UPCCA VILLENA

C/ Escalona, 11, baix A. Villena
965800393

UPCCA MANCOMUNITAT DE MARINA ALTA

Alcalalí, Beniarbeig, Benidoleig, Benigembla, Benimeli, Castell de Castells,
Gata de Gorgos, Líber, Murla, Orba, Parcent, Pedreguer, els Poblets, el Ràfol d'Almúnia,
Sagra, Sanet y Negrals, Senija, Tormos, la Vall de Laguar, el Verger, Xaló
C/ Bon Aire, 12 Orba
649560501

UPCCA MANCOMUNITAT DE PEGO, L'ATZÚBIA I LES VALLS

L'Atzúbia, Pego, la Vall d'Alcalà, la Vall d'Ebo, la Vall de Gallinera.
C/ Ramón y Cajal, 14 Pego
965570601

UPCCA MANCOMUNITAT DEL BAIX SEGURA

Benferri, Benijófar, Catral, Daya Vieja, Rafal, San Fulgencio, San Isidro
Plaça Fco. Martínez Morales (Paco, *el Bueno*) Rafal
600892364

UPCCA MANCOMUNITAT DE LA VALL DEL VINALOPÓ

Elda, Monòver, Petrer, Sax
 C/ Maestro Granados, 22. Elda
 965381786

UPCCA MANCOMUNITAT LA VEGA

Algorfa, Jacarilla, Redován, San Miguel de Salinas Plaça Ajuntament, 4. Redován
 619154483

UPCCA MANCOMUNITAT L'ALCOIÀ I EL COMTAT

Agres, Alcosser, Alcoleja, Alfafara, l'Alqueria d'Asnar,
 Banyeres de Mariola, Benasau, Beniarrés, Benimarfull, Cocentaina, Gaianes,
 Gorga, Millena, Muro de Alcoy, l'Orxa
 C/ Sant Mateu, 3. Alcoi
 695511572

CASTELLÓ**UPCCA ALMASSORA**

Av. José Ortiz, 130 (cantó Drets Humans). Almassora
 964550090

UPCCA BENICARLÓ

C/ les Barques, 3. Benicarló
 964473968

UPCCA BORRIANA

C/ Pablo Ruiz Picasso, 10. Borriana
 964570981

UPCCA CASTELLÓ DE LA PLANA

C/ Gaibiel, 4. Castelló de la Plana
 964355366

UPCCA NULES

Plaça Major, 2. Nules
 964670001

UPCCA ONDA

C/ Balmes, 2. Onda
 964602858

UPCCA SEGORBE

C/ Orfelino Almela, 8. Segorbe
672105344

UPCCA LA VALL D'UIXÓ
C/ Matilde Bel 18. La Vall d'Uixó
610792068

UPCCA VILA-REAL
Av. França, 25-27. Vila-real
626610193

UPCCA VINARÒS
Plaça Sant Antoni, 19. Vinaròs
964450075

UPCCA MANCOMUNITAT ESPADÀ-MILLARS
Aín, Alcudia de Veo, Argelita, Ayódar, Espadilla, Fanzara, Fuentes de Ayódar, Ribesalbes,
Suera, Tales, Toga, Torralba del Pinar, Torrechiva, Vallat, Villamalur
Av. Castelló, 6. Tales
616348644

VALÈNCIA

UPCCA ALAQUÀS
C/ Major, 81. Alaquàs
961519401

UPCCA ALBORAIA
C/ Pintor Peris Aragó, 33, baix. Alboraià.
961869303

UPCCA ALDAIA
C/ Coladors, 16. Aldaia
637820877

UPCCA ALFAFAR
C/ Tauleta, 38. Alfafar
963182436

UPCCA ALGEMESÍ
C/ Sant Nicolau de Bari, 61. Algemesí
962019812 ext. 3218

UPCCA ALZIRA

C/ Rambla, s/n. Centro Social. Alzira
962455926

UPCCA BURJASSOT

Plaça Emilio Castelar, 1. Burjassot
963160538

UPCCA BUÑOL

C/Cid, 20. Buñol
677787072

UPCCA CARCAIXENT

Plaça Miguel Hernández, 3. Carcaixent
962457608

UPCCA CATARROJA

Av. Jaume I, 20, baix. Catarroja
629629326

UPCCA CHESTE

San Vicente, 12 B. Cheste
672022362

UPCCA CHIVA

Alcalde Javier Morea. Chiva
962521601

UPCCA CULLERA

C/ Sueca, s/n. Cullera
669630165

UPCCA GANDIA

Plaça de les Xocolateres, 6. Gandia
962959557

UPCCA MANISES

Plaça Dos de Maig, 12. Manises
961521998

UPCCA MISLATA

C/ Major, 36. Mislata
963990340

UPCCA MONCADA

C/ Major, 28. Moncada
961301175

UPCCA PAIPORTA

C/ Mestre Músic Vicente Prats Tarazona, s/n. Paiporta
963971222

UPCCA PATERNA

C/ Músico Antonio Cabez s/n. Paterna
664472522

UPCCA PICASSENT

C/ Pintor Segrelles, 26. Picassent
961222018

UPCCA PUÇOL

Plaça del País Valencià, 23
961421303

UPCCA QUART DE POBLET

C/ Joanot Martorell, 40. Quart de Poblet
667916116

UPCCA REQUENA

C/ Rafael Duyos, 25. Requena
962305677

UPCCA SAGUNT/SAGUNT

Av. Hispanitat s/n. Port de Sagunt
962655858

UPCCA SEDAVÍ

Plaça Jaume I el Conqueridor, 5. Sedaví
963185040

UPCCA SILLA

Plaça del Mercat, 4. Silla
647762027

UPCCA SUECA

Placeta del Convent, 12. Sueca
635642293

UPCCA TORRENT

C/ Hospital, 6. Torrent
961177003

UPCCA VALÈNCIA

C/ Amadeu de Savoia, 11, pati D, València
963525478

UPCCA XÀTIVA

C/ Moncada, 14. Xàtiva
962281803

UPCCA XERESA

C/ Alcòdar, 16. Xeresa
962895378

UPCCA XIRIVELLA

C/ Cervantes, 22, 1r. Xirivella
963830279

UPCCA MANCOMUNITAT ALT TÚRIA

Aras de los Olmos, Benagéber, Chelva, Titaguas, Tuéjar
Ctra. València-Ademuz, CV35 PK 73,5. Tuéjar
608810282

UPCCA MANCOMUNITAT CAMP DE TÚRIA

Benaguasil, Benissanó, Bétera, Casinos, Domeño, l'Eliana, Gátova, Loriguilla, Lliria,
Marines, Nàquera, Olocau, la Pobla de Vallbona, Riba-roja del Túria,
San Antonio de Benagéber, Serra, Vilamarxant
Av. Pla de l'Arc, s/n. Lliria
962792625

UPCCA MANCOMUNITAT CANAL DE NAVARRÉS

Anna, Bicorp, Bolbaite, Chella, Estubeny, Navarrés, Quesa
C/ Iglesia, 24. Chella
962220494

UPCCA MANCOMUNITAT DE LA RIBERA ALTA

Alcàntera de Xúquer, l'Alcúdia, Alfarb, Alginet, Antella, Benifaió, Benimodo, Benimuslem, Càrcer, Carlet, Castelló, Catadau, l'Énova, Gavarda, Guadassuar, Llombai, Manuel, Massalavés, Montroi, Montserrat, la Pobla Llarga, Rafelguaraf, Sant Joanet, Sumacàrcer, Tous, Turís
C/ Taronger, 116, baix. Alzira
962414142

UPCCA MANCOMUNITAT DE LA RIBERA BAIXA

Albalat de la Ribera, Almussafes, Benicull de Xúquer, Corbera, Favara, Fortaleny, Llaurí, Polinyà del Xúquer, Riola, Sollana
Av. José Marqués, s/n. Sueca
961717007

UPCCA MANCOMUNITAT DE MUNICIPIS LA SAFOR

Ador, Alfauir, l'Alqueria de la Comtessa, Almiserà, Almoines, Barx, Bellreguard, Beniarjó, Benifairó de la Valldigna, Beniflà, Benirredrà, Castellonet de la Conquesta, Daimús, la Font d'en Carròs, Guardamar de la Safor, Llocnou de Sant Jeroni, Miramar, Montixelvo, Oliva, Palma de Gandia, Palmera, Piles, Potries, Rafelcofer, el Real de Gandia, Ròtova, Simat de la Valldigna, Tavernes de la Valldigna, Vilallonga, Xeraco
Carretera de Pego, 5. Oliva
962850000

UPCCA MANCOMUNITAT DE L'INTERIOR TERRA DEL VI

Camporrobles, Caudete de las Fuentes, Fuenterrobles, Sinarcas, Utiel, Venta del Moro, Villagordo del Cabriel
C/ Adave, 5. Utiel
962305677

UPCCA MANCOMUNITAT LA SERRANIA

Alcublas, Alpuente, Andilla, Bugarra, Calles, Chulilla, Gestalgar, Higuieruelas, Losa del Obispo, Pedralba, Sot de Chera, Villar del Arzobispo, La Yesa
C/ les Creus, 46, baix. Villar del Arzobispo
961645013

UPCCA MANCOMUNITAT L'HORTA NORD

Albalat dels Sorells, Albuixech, El Puig, Emperador, la Pobla de Farnals, Massalfassar, Massamagrell, Museros, Puçol, Rafelbunyol.
C/ Collidors, 1. La Pobla de Farnals
961444400

UPCCA MANCOMUNITAT MELIANA

Meliana, Foios, Bonrepòs i Mirambell, Vinalesa i Alfara del Patriarca
Carrer del Rei Jaume, 36, bajo izquierda. Meliana
961493342

UPCCA MANCOMUNITAT MUNICIPIS COSTERA-CANAL

L'Alcúdia de Crespins, Barxeta, Cerdà, Enguera, el Genovés, la Granja de la Costera,
la Font de la Figuera, la Llosa de Ranes, Llanera de Ranes, Llocnou d'en Fenollet,
Moixent, Montesa, Novetlè, Rotglà i Corberà, Torrella, Vallada, Vallés
Plaça de la Seu, 11. Xàtiva
962280441

UPCCA MANCOMUNITAT MUNICIPIS VALL D'ALBAIDA

Agullent, Aiello de Malferit, Albaida, Alfarrasí, Atzeneta d'Albaida, Bèlgida, Bellús,
Benigànim, Benissoda, Benissuera, Bocairent, Beniatjar, Benicolet, Bufali, Carrícola,
Castelló de Rugat, Fontanars dels Alforins, Guadasséquies, Llutxent, Montaverner, l'Olleria,
Ontinyent, Otos, el Palomar, Pinet, la Pobla del Duc, Quatretonda, Ráfol de Salem,
Rugat, Salem, Sempere, Terrateig
Sant Francesc, 8 - 3r, pta. 5. Ontinyent
962912950

UPCCA MANCOMUNITAT FOIA DE BUÑOL-CHIVA

Alborache, Macastre, Yátova, Buñol, Cheste, Chiva, Cortes de Pallás, Dos Aguas,
Godolleta, Millares, Siete Aguas, Turís
Passeig Dr. Peset Alexandre s/n. Yátova
962504887